

Nr 553

Av herr Fällidin m. fl., angående hjälpen till utvecklingsländerna.

(Lika lydande med motion nr 467 i Första kammaren)

Det är en angelägen uppgift inte minst för vårt land att medverka till förbättrade livsvillkor i u-länderna. Fattigdomen har under senare tider ytterligare tilltagit i flertalet u-länder, både relativt och absolut. Mot denna bakgrund är det enligt vår mening nödvändigt att de »välbeställda» länderna kraftigt ökar sina ansträngningar till ett verksamt bistånd åt utvecklingsländerna.

För vårt lands vidkommande har riksdagen uttalat att biståndsgivningen successivt skulle ökas upp till en procent av nationalprodukten. Den målsättningen har starkt stöd i den svenska folkopinionen.

Vi vill understryka nödvändigheten av att den svenska u-landsadministrationen ges förutsättningar att effektivt genomföra de engagemang och projekt av bilateral karaktär som påbörjats. Huvudvikten bör enligt vår mening läggas vid den multilaterala verksamheten vad beträffar för framtiden ökade åtaganden. Vi finner det sålunda angeläget att Sverige inträder som medlemsland i det till OECD knutna organet för bistånd till u-länderna, DAC.

I samma grad som biståndsverksamheten ökar framstår kravet på bättre möjligheter för riksdagen och dess organ att överblicka och kontrollera verksamhetens effektivitet och utformning i vidaste mening. För närvarande torde det tillkomma statsrevisorerna att pröva även denna verksamhet. Vi vill ifrågasätta om inte ett särskilt riksdagens organ bör anförtros uppgiften. Hur detta lämpligen bör genomföras synes oss kräva en särskild utredning.

I den utsträckning vårt land engagerar sig i bilaterala projekt bör de erfarenheter, som företrädesvis missionen men även andra ideella och fackliga organisationer vunnit, tagas till vara. I den mån vederbörande organisationers projekt överensstämmer med den allmänna målsättningen för vårt lands biståndsverksamhet bör enligt vår mening ett direktstöd kunna lämnas till organisationerna.

Vår biståndsverksamhet i u-länderna är i mycket hög grad beroende av att ledningen av projekten på platsen handhaves av kvalificerad personal med dels de fakkunskaper som projektet kräver och dels också kunskaper

om mottagarlandets speciella villkor och förhållanden. För personal som engagerar sig för sådana projekt är det dock fråga om korttidsanställningar. Återanpassningen till den svenska arbetsmarknaden, barnens utbildning och relationerna till de svenska socialförsäkringarna är exempel på frågor som för närvarande är föremål för prövning. Med hänsyn till de stora krav som måste ställas på ifrågavarande personal och med hänsyn till att dessa viktiga frågor ännu är olösta finner vi det angeläget att förslag till lösning redovisas med det snaraste. Om så sker, underlättas rekryteringen.

Man kan vidare med hänsyn till de höga kraven på kompetens i skilda avseenden inte vänta sig att personal skall kunna träda i experttjänst ute i u-länderna utan specialutbildning. Mot denna bakgrund finner vi departementschefens förslag i fråga om anslag av en miljon kronor till rekrytering och utbildning av experter otillräckligt, varför vi förordar ett reservationsanslag av två miljoner kronor.

Vi noterar med tillfredsställelse att förslag framlägges om påbörjande av s. k. frivilligverksamhet i u-länder. Detta bör enligt vår mening ge ungdomen möjlighet att i större utsträckning göra konkreta insatser i uppbyggnadsarbetet. Den höga yrkesutbildningsstandard svensk ungdom i allmänhet besitter bör tillsammans med en väl tillrättalagd utbildning för uppgiften garantera goda resultat. Viktigt är att de projekt som skall igångsättas genom denna frivilligverksamhet sker i anslutning till i gång varande större projekt för att få det stöd som kan behövas av mer erfarna experter. Därvid bör inte enbart NIB-projekt komma i fråga utan även sådana projekt som missionen och andra organisationer har etablerat. Detta fält är enligt vår uppfattning så stort och viktigt och omfattat av så stort intresse från den svenska ungdomen att anslaget för ändamålet enligt vår mening bör uppräknas till en miljon kronor.

Med anledning av vad ovan anförts får vi hemställa,
att riksdagen måtte

I. a) i skrivelse till Kungl. Maj:t uttala att Sverige bör inträda som medlemsland i Development Assistance Committee (DAC);

b) i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om prövning av lämpliga vägar att förstärka riksdagens granskningsmöjligheter samt möjligheterna till värdering ur effektivitetssynpunkt av u-landsbiståndet;

II. a) vid behandlingen av 8. *Fältprojekt* (anslagspunkt 26) under tredje huvudtiteln uppräknas Kungl. Maj:ts förslag med 250 000 kronor till 1 000 000 kronor, att disponeras för u-landslag enligt ovan; samt därvid uttala att medel ställda till förfogande för ospecificerade fältprojekt må kunna användas för direkt stöd till missionen samt ideella

och fackliga organisationer i enlighet med vad som i motionen har anförts;

b) att vid behandling av 11. *Rekrytering och utbildning av experter* (anslagspunkt 29) under tredje huvudtiteln uppräknas Kungl. Maj:ts förslag med 1 000 000 kronor till 2 000 000 kronor, att disponeras i enlighet med motionen.

Stockholm den 26 januari 1964

Thorbjörn Fälldin

Rune Gustafsson

Erik Larsson

i Alvesta

i Norderön